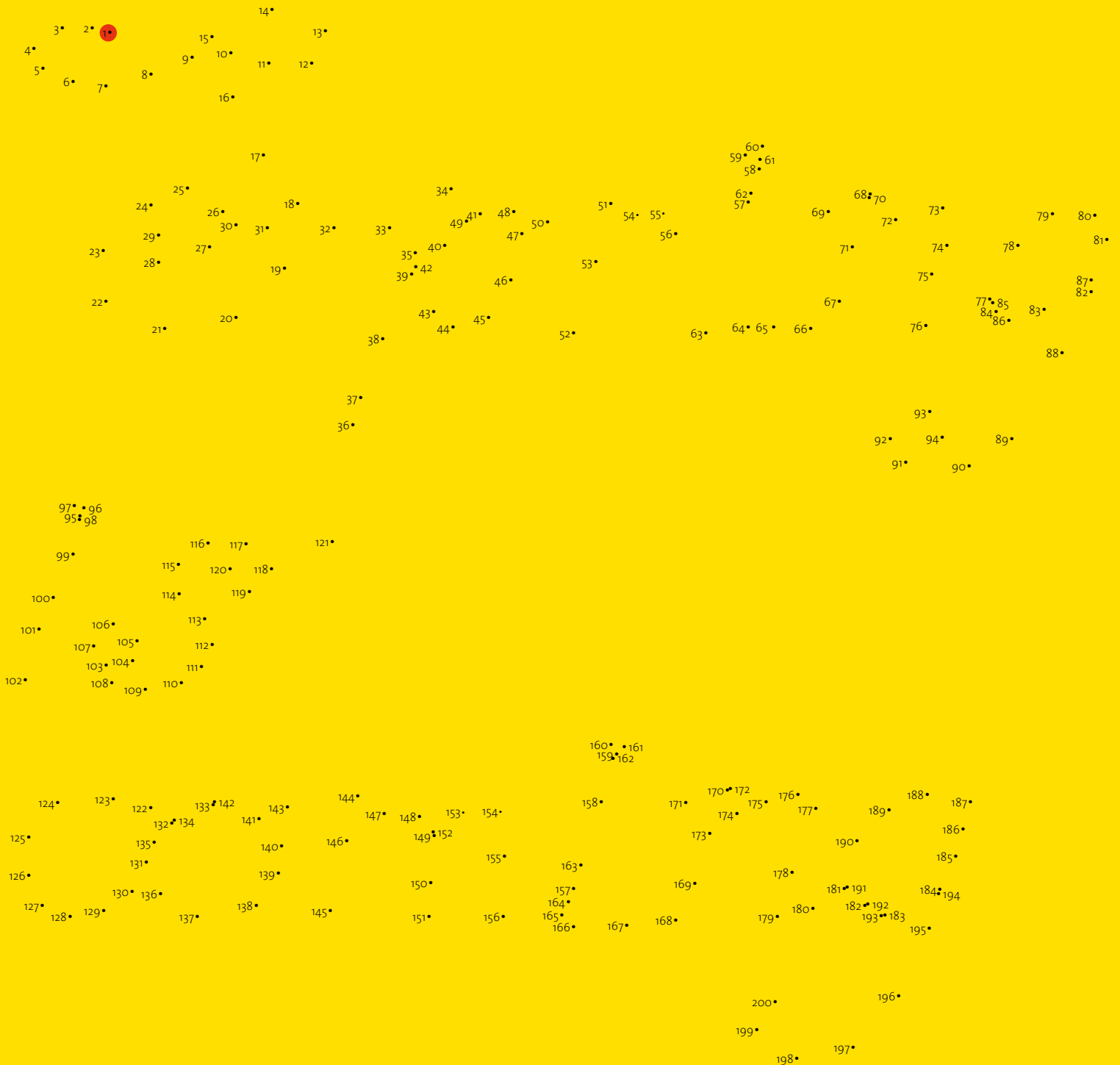

WORD

#59

FEB 2018

AV UNGA, FÖR UNGA I UPPSALA

ÄR DU INTE MED I WORDREDAKTIONEN ÄN? DÅ ÄR DET HÖG TID – HÖR AV DIG TILL WORD@TIDNINGENWORD.SE NU!

VILL DU SKRIVA OM
**MILJÖ
 MODE
 POLITIK
 MAT
 SPORT
 HALSA
 FILM
 UPPSALA
 SEX
 ELLER KANSKE
 FOTA?
 HÖR AV DIG
 VETJA!**
Av unga, för unga

 Word görs av gymnasie-
 elever i Uppsala.
 Vill du vara med?

Mejla

word@tidningenword.se

Smsa

072 563 08 60

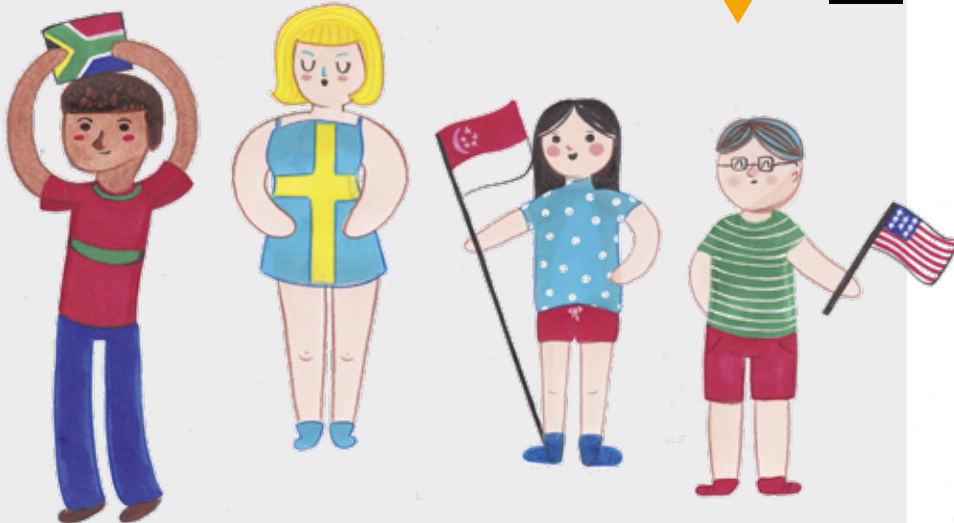

 facebook.com/
 tidningenword

tidningenword.se

WORD #59

 Tema: Den ljusnande
 framtid

QUIZ – Testa viken stad du passar bäst i!

6

16

10

14

13

8

#59 INNEHÅLL

- 3 Hör upp
En osäker yrkesframtid.
- 6 Quiz
Vilken stad är rätt för dig?
- 8 Sport
Idrottsskadorna ökar.
- 10 Lumpen
Så är det att mönstra.
- 13 Politik
Årsmötet hos UF.
- 14 Utbytesår
Rapport från Tyskland.
- 16 När knoppar brister
Karin Boye.
- 18 Kultur
Recensioner.
- 19 Krönika
Normer.

Du vet ingenting, student

VAD GÖR EN arkitekt egentligen? Alltså inte på det övergripande planet, till och med jag vet att arkitekter ritar hus, utan hur en arbetsdag faktiskt ser ut, vad de sysslar med rent konkret. Och ni som nu vet det, kan ni nämna så mycket som två andra yrken där ni känner till samma sak?

Jag kan i alla fall inte göra det. Och jag är nästan helt säker på att inte särskilt många andra av er kan det heller.

Vi som går i trean tar studenten om mindre än ett halvår, det är nu mindre än tre månader kvar till den sista anmälningdagen om man vill ansöka om en plats på ett universitet i Sverige, och om man skulle velat ansöka till ett universitet i länder som Storbritannien eller USA är det redan för sent.

Och vi vet inte vad mer än ett fåtal arbeten går ut på mer än på ett övergripande plan, ingenting vet vi om hur arbetet faktiskt går till.

JAG TYCKER ATT det här är problematiskt. Den enda hjälp min klass på Rosendalsgymnasiet har fått är ett par föreläsningar där vi instruerats att göra olika personlighetstester, en mässa vars främsta syfte verkade vara att marknadsföra Sveriges olika universitet och deras utbildningar, och ett kort samtal med en studie- och yrkesvägledare.

Samtidigt är våra främsta källor till vad ett jobb som inte utförs av våra föräldrar eller andra närstående vuxna faktiskt går ut på antingen fördomar eller tv-serier och filmer där jobben förekommer.

MED DENNA INFORMATION och denna vägledning är det alltså tänkt att vi ska ta ett av våra livs allra största beslut, ett beslut vars betydelse för vår framtid är nästan omöjlig att överdriva.

Även om det nog skulle passa bra med ett upplyftande och mer positivt avslut här någonstans är det enda jag känner att sannolikheten att man tar ett bra beslut angående sin fortsatta utbildning antagligen inte är särskilt stor, och chansen att beslutet man tar är helt rätt ännu mindre.

De sabbatsår med resor, jobb eller som

i mitt fall värnplikt många bestämmer sig för att ta efter studenten känns inte heller som att de kommer hjälpa särskilt mycket egentligen.

Även om de ger en tid att tänka förbättras inte läget jättemycket eftersom att ens faktiska kunskaper om olika yrken inte lär växa särskilt mycket.

Det är svårt att hinna med mer än ett mindre antal jobb på ett år och det är tveksamt om ett jobb direkt efter studenten kommer ha särskilt stora likheter med något jobb man sedan tar efter en flerårig universitetsutbildning alls.

PÅ DET HELA taget känns allt detta ganska dystert, och det känns skönt att åtminstone jag redan vet vad jag ska göra direkt efter studenten och därför inte behöver oroa mig för att välja utbildning riktigt än.

Men den tiden kommer även för mig, och jag kan inte säga att jag ser fram emot den ens lite grann.

... ett beslut vars betydelse för
vår framtid är nästan omöjlig att
överdriva.

ANNONS

WORD
REDAKTION

UMC

UPPSALA MUSIC CAMP

2018

**HAR DU ALLTID DRÖMT OM
ATT SKRIVA NÄSTA HIT?**

**HAR DU ALLTID DRÖMT OM
ATT FÅ UPPTÄDA MED
DIN EGEN LÅT?**

**AUDITION PÅ GRAND
10 MARS!**

FÖLJ OSS PÅ FÖR MER INFO: UMC_2018

KONTAKT

word@tidningenword.se
Barnombudet i Uppsala län
Drottninggatan 8, 753 10 Uppsala
018-69 44 99, sms: 072 563 08 60
www.tidningenword.se

ANSVARIG UTGIVARE

Lisa Skiöld
lisa.skiold@boiu.se

CHEFREDAKTÖRER

Fredrik Norén
word@tidningenword.se

LAYOUT, ANNONSER

Mårten Markne
marten@tidningenword.se

INFORMATION FÖR ANNONSÖRER

tidningenword.se/annons

TRYCK

Wikströms

ISSN

1654-0808

WORD GÖRS AV unga för unga. Word är en kanal mellan ungdomar i Uppsala: ett brett medium som ger en känsla för sammanhang och sammanhållning.

Word vill förstärka ungas känsla av och insikt i att vara medborgare i Uppsala, och stärka deras möjlighet till inflytande och delaktighet i samhällslivet. Word är också en kanal mellan unga och beslutsfattare i kommunen i och med att Word innehåller samhällsinformation på ungas egna villkor och bjuder in till dialog.

Word har funnits sedan 2006 och läses av hälften av gymnasie-ungdomarna i Uppsala (2016). Word finns på alla gymnasieskolor i Uppsala samt på bibliotek, fritidsgårdar m fl ställen. Word ges ut av föreningen Barnombudet i Uppsala. Word finansieras genom ett grundbidrag från socialnämnden i Uppsala kommun och till viss del genom annonser från icke-kommersiella verksamheter.

MILÖ: Word trycks av Wikströms som är Svanen-certifierat. Papperet uppfyller Svanens kriterier. Pappersproduktionen är klimatkompenserad.

Redaktion

Om du fick bestämma över valet i höst, vilken skulle vara den viktigaste frågan?

FREDRIK NORÉN

Chefedaktör

Miljön. Det barkar åt helvete och vi bara åker med.

ALVA SPÅNGBERG

Skribent

ENAR OLSSON

Skribent

Växande klassklyfter.

LÉO BEWA

Skribent

MOA NYSTRÖM

Skribent

Inkludering (och att vi måste sluta med pannkakor på Celsiusskolan).

SALLY LUO

Illustratör

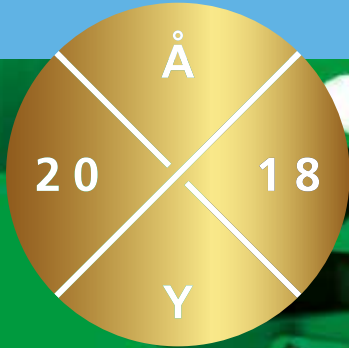

VICTORIA GRÄNS

Skribent

Skolan och elevers psykiska hälsa.

BÄSTA YRKESSLÄRAREN? BESTÄM DU, NOMINERA NU!

Nu har du chansen att vara med och avgöra vilka som vinner priset årets yrkeslärare i Uppsala län 2018. Priset delas ut vid Yrkes-SM i Uppsala 25–27 april.

Läs kriterierna och nominera här senast 31 mars :
yrkessm.se/aretsyrkeslarare

YRKES-SM 25–27 APRIL 2018
GRÄNBY SPORTFÄLT UPPSALA
FRITT INTRÄDE YRKESM.SE #YRKESM

 Region Uppsala

 Uppsala
 KOMMUN

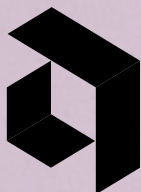

Yrkes-SM

5/3
Pillerpodden

Under huden på Vulkanö

*Förtroliga samtal med högaktuella artister möter Siri och Emma från Pillerpodden! Vårens gäster presenteras löpande på ukk.se.***FRI ENTRÉ! Nästa tillfälle 9/4**

Markert;

**3/3
DANS-
WORKSHOP!
MED UPPSALA
LOVES HIP HOP
FRI ENTRÉ!****Lördagar 11-15**
3/3, 10/3, 24/3Följ oss på ukk.se, Facebook, Instagram
och Spotify. #uppsalakonsertkongress
BILJETTER: ukk.se 018-727 90 00

Vilken stad

Text och illustration Sally Luo

Städer är som människor: de lever, andas, växer. Och precis som människor, finns det städer som passar dig mer eller mindre. Men kanske ännu viktigare än vem du till slut hamnar med är var du hamnar. Ta vårt quiz och ta reda på vilken stad som är din själsfrände!

Vem eller vilka vill du bo med?

- A:** Ingen, gillar att vara själv
- D:** Min partner
- B:** Mina föräldrar
- C:** Mina kompisar i en delad lägenhet

Hur nära stadskärnan vill du bo?

- D:** Ganska nära
- C:** På gångavstånd
- A:** Långt bort
- B:** I en förort

Hur gillar du att ta dig runt?

- C:** På fot
- A:** Med tåg
- B:** Med buss eller bil
- D:** Cykla!

Hur spenderar du dina pengar?

- B:** Semester och fritid
- C:** På nöjen
- D:** Restaurang och vardagslyx
- A:** På mina hobbies

Vad vill du ha i en stad?

- D:** Många sevärdheter
- B:** Tyst och lugn
- A:** Mer konst och kultur
- C:** Livlig nattliv

Vad vill du att din stad ska vara känd för?

- A:** Fantastisk landskap
- D:** Maten
- C:** Mångfalden av människor
- B:** Företag och entreprenörskap

Vilket språk låter mest intressant?

- D:** Engelska
- A:** Afrikaans
- B:** Svenska
- C:** Kinesiska

är rätt för dig?

Flest A Kapstaden

Sydafrikas huvudstad har cirka 3,7 miljoner invånare, men endast en halv miljon bor i centralorten — alltså perfekt för dig som är ensamvarg. Kapstaden är en intressant och färgstark stad med fantastiska stränder, vackra berg och några av de bästa vingårdarna i Afrika. Att ta linbanan upp till toppen av Table Mountain vid soluppgång eller solnedgång och beskåda den vackra utsikten är ett måste.

Flest B Morgongåva

Hem åt huvudlagret för Adlibris och Apotea, samt drygt 1500 invånare: Morgongåva är verkligen en gåva från ovan. Denna lilla tätort är lugn och tyst, samtidigt som det bara ligger en halvtimme från Uppsala, och knappt en timme till Arlanda flygplats. Alltså är det perfekt för dig som vill ha småstadslivet, men fortfarande ha allt nära till hands. Om du dessutom råkar gilla att läsa, så är det bara att packa väskorna och dra till Morgongåva.

Flest C Singapore

Den lilla önationen Singapore är Asiens näst minsta land, men det är faktiskt också en av världens rikaste länder med störst andel miljonärer! Landet är väldigt mångkulturellt, med fyra officiella språk: engelska, kinesiska (mandarin), malaysiska och tamil. Något annat landet är känt för, är sina stora (och många!) köpcentrum och sitt livliga nattliv. Det sägs att Singapore faktiskt har flest köpcentrum i hela världen i förhållande till landets yta!

Flest D San Francisco

San Francisco är staden för matälskare, med mängder av ikoniska maträtter och drycker. Det är inte bara maten som lockar stora skaror turister, utan även sevärdheter som t.ex Golden Gate-bron, Alcatraz och Fisherman's Wharf. För den som gillar att cykla är det populärt att ta en tur över Golden Gate-bron!

Idrottsskador ett växande problem på Sveriges idrottsgymnasier

För hård träning kombinerat med dålig sömn och kost bidrar till att idrottsskador blir vanligare på Sveriges idrottsgymnasier. 30 procent av idrotts eleverna beräknas vara skadade varje vecka enligt en studie som Karolinska Institutet genomfört.

Text: Victoria Gräns
Foto: Felix Lidéri/arkiv

STRESSNIVÅN ÄR HÖG för elever som väljer att satsa på elitidrott parallellt med sina studier på gymnasiet. Skolarbetet ställer höga krav samtidigt som eleverna vill fokusera 100 procent på att utvecklas och prestera bra i sin sport.

Utöver det är ett socialt liv med många vänner någonting som eleverna prioriterar högt och det är inte konstigt att eleverna känner sig otillräckliga då de vill prestera bra i alla sammanhang.

Karolinska Institutet har gjort en studie kring idrottsskador på gymnasiet under en treårsperiod. Studien har gjorts på 20 olika idrottsgymnasier i landet och har fokuserat på elevernas träningsbelastning, sömn, kost, stress, mentala hälsa och livskvalitet.

Resultatet visar att eleverna sover mindre än de behöver och äter för enformigt kost samtidigt som träningsbelastningen emellanåt kan bli för hård.

Träningen kan även tyckas vara alldeles för enformig vilket sätter elever som inte är tillräckligt grundtränade i en riskzon för att skada sig.

Den slutsats som Karolinska Institutet drog utifrån studien var att många skadade elever upplever ett utanförskap när de inte längre kan delta i träningen som vanligt.

Vissa kan uppleva en slags identitetskris då de måste re-hab-träna på eget håll och inte längre kan vara med och träna

tillsammans med sina vänner. Det påverkar både träningen och elevernas sociala liv på ett negativt sätt.

En lösning som studien tagit fram är att tränare och skolor måste vara noga med att inkludera skadade elever i träningsgrupperna. En annan uppmärksam idé från en tränare på friidrottsgymnasiet i Växjö är att skolor i högre grad borde individanpassa undervisningen, likväl på träningarna som i klassrummen.

ANNONS

Drömmer du om en framtid som advokat, ekonom eller egen företagare?

Plugga ekonomiprogrammet på Fyrisskolan – en högskoleförberedande utbildning som gör dig rik på kunskaper, upplevelser och glädje!

fyrisskolan.uppsala.se

Gör någon annans sommar bra

Uppsala kommun är den största arbetsgivaren i kommunen inom vård och omsorg. Nu söker vi 900 sommarvikarier med hjärtat på rätta stället. Du gillar helt enkelt att förgylla tillvaron för andra människor.

Nya vänner och värdefulla erfarenheter kommer säkerligen även att få din sommar, och ditt cv, att gnistra lite extra.

Hitta sommarjobbet och ansök senast 15 april på www.uppsala.se/sommarvikarie

En hel vecka om allas lika värde

Intresserad av demokrati och mänskliga rättigheter? 19–25 mars arrangerar Stadsbiblioteket en hel vecka som invigs av kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke.

Du kan bland annat vara med om det här:

19 mars 18.00

Ser du mig? Om nyanlända ungdomars upplevelser av Sverige.

20 mars 18.00

Ung debatt. De politiska ungdomsförbunden debatterar valfrågor.

23 mars 16.30

Självrensning och censur. Pillerpodden intervjuar fristadsförfattaren Nasrin Madani.

Läs mer på bibliotek.uppsala.se/demokrati. Vi ses!

Mönstring – så fu

Den sjunde november förra året var jag på mönstring, efter att ungefär en månad tidigare fått hem ett brev där det stod både när (klockan 08:00) och var (rekryteringsmyndigheten i Stockholm) jag skulle infinna mig. Så precis i tid för att få se en fin soluppgång på vägen satt jag på tåget från Uppsala till Stockholm, för att sedan byta till röda linje tretton på centralstationen.

Väl på rekryteringsmyndigheten inleddes dagen med att ett par stränga äldre kvinnor berättade för mig och de ungefär femton andra som var där, hur dagen skulle gå till: vi skulle få gå till fem olika stationer, datatest, styrketest, konditionstest, hälsokontroll och psykologsamtal, ordningen för dessa varierade för alla.

Kring klockan 12 skulle vi få gå och äta lunch, och efter att vi varit vid alla stationer skulle vi gå till en inskrivningshandläggare som där och då bestämde om vi var antagna eller inte, och var vi i så fall skulle hamna.

Einar Axenbom Olsson
Foto: Mårten Markne/arkiv

Datatest

Vi fick logga in med våra personnummer och göra ett test på en dator i en hall med ett tjugotal andra, både blivande värnpliktiga och blivande poliser.

Testet var som en blandning av ett IQ-test och ordförståelsedelen på högskoleprovet, där man ska välja antingen en synonym till, eller en definition av ett ord bland flera alternativ.

Jag tyckte att det var sjukt svårt! En del gick ut på att man fick se en bild på en tredimensionell figur och sedan avgöra vilken av fem andra som var denna figur vriden åt något håll, det kan ha varit det mest mentalt krävande jag någonsin gjort.

Bra att veta kan vara att frågornas svårighet tydligen anpassas efter hur bra det gått på de tidigare, så även om det känns som att allt är jättesvårt och det går uselt (som det kändes för mig) kan man få ett bra resultat ändå.

Ett tips om man vill få ett bättre resultat på detta är att göra ett

par IQ tester då förmågan att lösa sådana frågor går att träna upp.

Styrketest (Isokaimaskin)

Vi fick dra i en stång vars motstånd ökade ju hårdare vi drog, från stångens botten långt ned på smalbenen till ungefär axelhöjd. Samtidigt som vi gjorde det stod vi på en våg, som räknade ut kraften nedåt och gav ett resultat från det.

Det här testet kändes väldigt konstigt, inte som någonting jag någonsin gjort förut trots mycket skivstångsträning på gym.

Tekniskt var det väldigt svårt och ovanligt men som tur är får alla ett par övningslyft innan det verkliga testet, och med en del instruktioner från sjuksköterskan gick det även för mig ganska bra till slut.

Konditionstest på cykel

Testet gick ut på att vi cyklade på en träningscykel vars belastning ökade konstant, sakta men säkert. Ju längre och högre man klarade desto bättre blev resultatet.

Unkar det

Jag tyckte att det var väldigt tungt, trots en hel del backträning i slottsbacken var det här testet det som gick sämst för mig.

Tips till det här testet ifall man vill bli antagen och göra något fysiskt krävande är att träna specifikt på intensiv cykling eller cykelintervaller, jag känner att det åtminstone för mig nog hade hjälpt mig att lyckas bättre på cykeltestet

Psykologsamtal

Hos psykologen fick jag svara på ganska allmänna frågor om till exempel vad jag gjorde på fritiden, hur jag haft det i skolan med vänner och så, hur studierna gått i både grundskolan och gymnasiet och om jag var aktiv i föreningar, elevkårer eller liknande.

Psykologen ställde även lite frågor om alkohol och droger, ifall man använde någon av dem själv, i så fall hur ofta och mycket, och om ens vänner gjorde det och hur man kände kring det.

Psykologen jag pratade med var

snäll och trevlig så det delmomentet kändes inte särskilt jobbigt för mig.

Hälsokontroll

Under hälsokontrollen fick vi genomgå ganska grundläggande hälsoundersökningar som synundersökning, hörselkontroll, blodtryck och puls.

Vi fick även visa upp journaler och liknande från gamla skador om det var aktuellt, och berätta om allergier och andra hälsoproblem om vi upplevde såna. Kort sagt inga obehagliga överraskningar om man varit hos skolsköterska eller läkare ett par gånger.

Dagens höjdpunkt

Lunchen, vi fick äta på ett hotell som låg i samma byggnad som rekryteringsmyndigheten och maten där var fantastisk. Vårt att komma bara för den, men om man vill lyckas bra på de fysiska testerna är det smart att inte äta alltför mycket om de kommer efter lunchen.

#59WORD

Du kan få hjälp

boiu.se

Här finns länkar till ställen i Uppsala där barn och unga kan få hjälp med t ex:

- Nedstämdhet, ångest, stress, självskadande beteende
- Mobbning och kränkningar
- Problem i familjen
- Sexuella övergrepp eller våld
- Missbruk
- Ätstörningar
- Sex och samliv
- Utsatt för brott

Du kan också höra av dig till oss. Vi vet vem som kan hjälpa dig.

Barnombudet i Uppsala län

Mejla: boiu@boiu.se

Ring: 018 69 44 99

Hemsida: boiu.se

Sociala medier: gillaboIU

Håll tummarna för Fanny på Yrkes-SM!

Fanny Larsson går tredje året på Uppsala yrkesgymnasium och pluggar till målare på bygg- och anläggningsprogrammet.

Hon är en av finalisterna i Måleri-SM. I april avgörs tävlingen på Yrkes-SM i Uppsala.

Stort lycka till Fanny!

Uppsala yrkesgymnasium

uppsalayrkesgymnasium.se

Fotograf: Nisse Hvidfeldt.

BARNOMBUDET I UPPSALA LÄN

BOiU

**Vad vill du
ändra på, berätta, eller
få hjälp med?**

Barnombudet i Uppsala län

[gillaboiu](https://www.gillaboiu.se)

boiu@boiu.se

018 69 44 99

boiu.se

UNGAS FEMINISTERS ÅRSMÖTE

”Det finns ett jättestort engagemang”

ANDRA HELGEN i februari hade unga feminister sitt årliga riksårsmöte. Word var självklart där och kollade läget.

Efter mötets slut fick vi även en intervju med Hanna Bergman, 22, och Hedda Tingskog, 23, som båda blev invalda i unga feministers nationella styrelse.

Vilka roller har ni i styrelsen?

– Vi är sammankallande. I unga feminister har vi ingen förbundsordförande, vilket många andra organisationer har. Den maktkritik som vi har i samhället i allmänhet appliceras även på vår egen organisation, vilket innebär att vi försöker dela och fördela makten så mycket som möjligt. Men vårt ansvarsområde är huvudsakligen att kalla styrelsen till möten, se till att alla gör det dom ska och att alla mår bra.

Hanna Bergman och Hedda Tingskog

Hur har årsmötet varit?

– Det har varit fantastiskt roligt. Det har verkligen känts att alla medlemmar varit på hugget, att dom varit med och beslutat om vilken politik som ska föras i våran valrörelse. Nästan alla har varit uppe i talarstolen för att tycka till, det känns väldigt demokratiskt.

Hur kommer vi märka av unga feminister inför valet?

– Det som är nytt för i år är att vi har valt valtalespersoner som

kommer jobba halvtid under sommarhalvåret med att se till att andra märker organisationen. Det är stort. Det tror jag kommer göra jättestor skillnad i vilken uppmärksamhet vi kan få och hur vi kan stötta våra lokala avdelningar. Vi kommer även driva massor av kampanjer.

Slutligen, vad har ni för förväntningar på året?

– Vi kommer bli 10 000 medlemmar, det förväntar jag mig. Jag helt övertygad om att det finns ett jättestort engagemang som kommer explodera under valrörelsen, det är jag sjukt taggad på. Och sen bara förutsätter jag att vi kommer in i riksdagen. Det kommer hända. Det ska bli kul att få se, och få jobba för.

Text: Moa Nyström
Foto: Unga Feminister

Varför är du med i Unga Feminister?Ronja Jönis, 19 år
Stockholm

Jag tycker feminism är en jätteviktig fråga, det var därför jag valde att engagera mig

Hedvig Sävenryd
17 år

Kalmar

Jag engagerade mig för att det är en politik jag kan stå för.

Emma Lindstrand, 18 år
Östhammar

För att jag vill delta i något politiskt och jag kände att feminism är det jag identifierar mig med

Likke Vinkvist, 17 år
Malmö

För att jag tycker att det är helt fantastiskt att få engagera mig politiskt.

Vera Svahn, 16 år
Helsingborg

Jag tycker att det är sjukt kul att få föra en intersektionell politik. Och att det är roligt att få vara en del av det under valåret.

ANNONS

UTRIKES
UTBYTESÅR

Ett utbyt

Är du ung och har en sjukt bra idé?

Vi fixar pengar och respons!

Läs mer på:
www.kubikuppsala.se/ung

Vad man saknar från Sverige

Skolmat: att slippa äta kalla rester och packa matlådor till skolan. Att serveras varm, GOD mat är en lyx, och en förutsättning för att klara av så långa skoldagar som i Sverige.

Friheten hemma, i familjen: Att kunna ta kläder av syskon eller låna en cykel. Be om massage eller lämna disk framme. Även om min värdfamilj är super, ÄR man en gäst. Man kan inte ifrågasätta/ställa krav som hemma, utan får helt enkelt „finna sig“. Äta maten som serveras.

Svensk natur: att kunna åka längdskidor och pulka, åka skridskor, bada bastu. Även om det finns vackrare

fält och lövskogar att vandra i här saknar jag det svenska friluftslivet.
Mina vänner och familj: såklart. Men det är också fint att förstå vad man har där hemma.

Fotbollslaget och Friskis & Svettis Naturgodis

Vad jag kommer sakna från Tyskland

Effektiviteten i skolan: att börja 07: 50 resulterar också i att man slutar kl 13: 05. Med fem minuter mellan varje lektion hinner man ändå med sex stycken ämnen per dag.

Känslan av att vara en del av Europa: pubar, kullerstensgator, kärleken

Resår i Tyskland

till fotboll, caféer, universitet och bibliotek. Tyskland är ett så vackert land, och det finns så mycket att se, både historiskt och kulturellt.

Tid: När betygen inte är av högsta prioritet, hinner man läsa tyska böcker, gå ut med hunden, jobba på Edeka (motsvarigheten till Ica), spela fotboll och träna friidrott.

Tyskar: tyskar är faktiskt genuint trevliga, inbjudande och intresserade. Jag har haft tur som har hamnat i en rolig klass där alla fester och sportar mycket

Kleinigkeiten*

Tyskar är så ordningsamma. Ingen går mot rött ljus, utan undantag. Cyklar man utan lysen eller med hörlurar

skriker medtrafikanterna åt en.

Mellan varje lektion äter man något, och tyskar älskar bröd. Mina kompisar köper Laugenstangen (Pretzels) eller Bröttschen (frallor) i seriöst VARJE paus, utan något på. Rent bröd alltså.

Man klipper naglarna med manikyrsax. Jag, som hela mitt liv har använt nagelklippare, har så tjocka naglar att saxarna inte klarar att klippa igenom. Har därför inte klippt mina tånaglar på 5 månader, utan filar ned dem med en nagelfil.

På min skola går elever från femte till tolfte klass. Samtidigt som de äldsta parkerar sina bilar jagar 10-åringar varandra på skolgården.

* smågrejer

”Hur har du det?”

AV MIN FÖRSTA tyska värdfamilj, en mamma och hennes dotter, blev jag inte ens hämtad på flygplatsen. Jag fick åka både tunnelbana och tåg med mina 30 kg väskor, för att komma till staden i norra Tyskland där jag nu bor.

När jag gav lösgodis och Marabou som välkomstpresentsvarade mamman att hon inte åt socker och att hennes 11-åriga dotter hade gått upp så mycket i vikt över sommaren.

I deras hus fanns det regler för allt. Jag fick inte göra yoga i mammans yoga-studio, då luktade det för mycket svett, och i kylskåpet satt det lappar på mat som endast var för dem två. När jag kom hem från skolan kunde mamman berätta att jag inte hade stängt toalett-locket på morgonen – ”i ditt land kanske man gör så, men här...”

TILL SLUT GICK det inte längre. En vecka innan julafton flyttade jag in till min nuvarande värdssyster som jag hade träffat på olika fester under hösten, som hade ett rum ledigt.

FRÅN ATT HA bott i det alternativa hippie-Tyskland, där yogamamman kunde prata om sina problem i timmar utan att ställa en enda fråga till mig, bor jag nu i en typisk tysk familj där pappan äger ett företag och mamman har middagen färdiglagad klockan sju varje kväll.

På pappret låter det som att ha bytt till ett slaskigt, mellanmjölks-liv, men det kunde inte vara bättre. Min nya familj har alltid vänner över, jag följer med min syster till stallet, min värdmamma åker till Ikea endast för att köpa knäckbröd och prästost till mig. Värdpappan vill starta upp hunddagis i Lübeck, efter att ha hört hur det fungerar i Sverige.

MIN NYA FAMILJ är inte bättre för att de är rika, har ett stort hus och fler bilar. De är bättre, för att det är en riktig familj. Min värdpappa och värdmamma har barn sen tidigare äktenskap, det finns flera pojk- och flickvänner, men alla tillhör ändå familjen.

En utbytesstudent för dem är en spännande tillökning, inte någon som ska försöka fylla ett hål i en särskild relationen mellan en mamma och hennes dotter som hos de första.

Så när någon frågar hur jag har det: Tack, nu har jag det bra.

Alva Spångberg

om att vara halvvägs in i utbytesåret

Ja visst gör det ont

Ja visst gör det ont när knoppar brister.
Varför skulle annars våren tveka?
Varför skulle all vår heta längtan
bindas i det frusna bitterbleka?
Höljet var ju knoppen hela vintern.
Vad är det för nytt, som tär och spränger?
Ja visst gör det ont när knoppar brister,
ont för det som växer
och det som stänger.

Ja nog är det svårt när droppar faller.
Skälvande av ångslan tungt de hänger,
klamrar sig vid kvisten, sväller, glider –
tyngden drar dem neråt, hur de klänger.
Svårt att vara oviss, rädd och delad,
svårt att känna djupet dra och kalla,
ändå sitta kvar och bara darra –
svårt att vilja stanna
och vilja falla.

Då, när det är värst och inget hjälper,
Brister som i jubel trädets knoppar.
Då, när ingen rädsla längre håller,
faller i ett glitter kvistens droppar
glömmer att de skrämdes av det nya
glömmer att de ångslades för färden –
känner en sekund sin största trygghet,
vilar i den tillit
som skapar världen.

Kärleksdikt för

Karin Boyes dikt *Ja visst gör det ont* är inte bara en av Sveriges kanske mest lästa dikter om kärlek – den är också högst aktuell för den som snart går ut gymnasiet, skriver Victoria Gräns.

EN AV SVERIGES kanske mest lästa dikter är Karin Boyes *Ja visst gör det ont*. Det är en dikt som behandlar känslor. Öppen för tolkning kan den anpassas till många olika situationer, liksom olycklig kärlek eller utmaningen av att vara ung och oerfaren. Känslor är abstrakta och kan därför vara svåra att beskriva men i sin dikt lyckas Boye sätta ord på dem.

Den förbjudna Kärleken

BOYE VAR EN person med ett turbulent liv. En kan anta att hon många gånger brottades med att känna sig fastbunden av samhällets normer, speciellt gällande sin sexualitet.

Ja visst gör det ont publicerades i Karin Boyes diktsamling *För trädets skull* år 1935. Under denna period bodde Boye tillsammans med en kvinna från Berlin, Margot Hanel. Homosexualitet var däremot olagligt vilket förmodligen försvårade deras relation.

Att inte tillåta sig själv att älska någon kan vara extremt känslomässigt utmanande. Människor är bra på att

förneka sina känslor då många tidigt får lära sig att se till förnuftets vilja framför hjärtas. Det blir problematiskt eftersom kärlek inte kan liknas med förnuft.

Kärleken svämmar över en likt en flodvåg, oväntat och kraftfullt, och river med sig allt den kommer åt. Kärleken är hänsynslös och bryr sig inte om samhällsnormer och lagar. Kärlek är förmodligen den känsla som utmärker sig tydligast, säregen kan den inte förväxlas med andra känslor.

En kan anta att dess förnekelse därför leder till en rad känslomässiga konsekvenser. En kan drabbas av ångest, rädsla, ovisshet, allt det som Boye skildrar i sin dikt.

KANSKE HADE BOYE Hanel i åtanke när hon skrev denna känslostormande dikt?

En kan förstå vilken ångest hon måste ha haft över att inte passa in i samhällets ram, någonting som förmodligen fortfarande upplevs av många bi- eller homosexuella personer i världen.

Diktens positiva avslut visar att Boye på ett eller annat sätt, trots samhällets

e studenten

KARIN BOYE
Poet
Född 26 oktober 1890 i
Göteborg
Död 24 april 1941 i Alingsås,
förmodligen självmord.
Bisexuell
Samhällskritiker

förtryck, verkar ha kommit till ro med sina känslor eller i alla fall accepterade sin situation.

Att ta studenten

FÖR EN SNART nyexaminerad gymnasiestudent kan Boyes dikt upplevas som högst aktuell. Det hon skriver om att vara "oviss, rädd och delad" stämmer nog in på många.

En har nått ett vägskaft i livet där många val ska tas samtidigt som en så gärna vill stanna kvar i tryggheten av att vara barn. En dras åt två olika håll och det är "svårt att vilja stanna och vilja falla" som Boye så tydligt uttrycker det.

Barndomen har varit ens fristad hela livet men nu börjar tiden för det stadiet rinna ut.

Som barn kunde en uppleva vuxenlivet som befriande men när det är dags att själv ta steget ut kan det snarare upplevas som skrämmande.

LIKT BOYES VATTENDROPPAR

"skälvande av ängslan tungt de hänger, klamrar sig vid kvisten, sväller, glider – tyngden drar dem neråt, hur de klänger" vill en klamra sig fast vid barndomen och suga ut det sista innan det är dags att släppa taget.

På studenten brister barndomens trygga hölje och vi får möjligheten att blomma ut på riktigt. Boyes glittrande vattendroppar kan få gestalta lyckotårar och förhoppningsvis har hon rätt om att en inte längre behöva skrämmas av det nya eller ängslas för färden utan istället våga lita på att en kommer hitta sin plats i världen.

Victoria Gräns

#59WORD

ANNONS

Uppsala estetiska gymnasium ger

CARRIE

the musical

Efter en roman av Stephen King

13-19 april

Illustration: Martina Kraft

* R * E * G * I * N * A *

REGINATEATERN • TRÄDGÅRDSGATAN 6, UPPSALA • TEL 018-727 83 40
BILJETTASSANS ORDINARIE ÖPPETTIDER: TISDAG-FREDAG KL 11-17, LÖRDAG KL 11-13, SAMT EN TIMME FÖRE FÖRESTÄLLNING.
WWW.REGINATEATERN.SE

Teater

GYLLENE DRAKEN
Uppsala Stadsteater

8/10

Skickligt gestaltade öden

I SCHIMMELPFENNIGS **GYLLENE DRAKEN** skildras händelserna på en Thai-Kina-Vietnam-restaurang och dess omgivning i ett flervåningshus.

Utän papper och med en stark tandvård har en av de fem kinesiska kockarna som arbetar där problem, och de fyra andra vet inte vad de ska ta sig till.

Samtidigt sker andra saker i huset, med ett par som skilt sig, två flygvårdninnor som kommit hem från en lång flygres

och en man som funderar över livet. Alla har dessa människor en gemensam nämnare, och deras öden kommer under pjäsens gång knytas samman.

Författaren till teaterföreställningen har lyckats med att förmedla ett skickligt gestaltande av människoöden, med liknelser och symbolik som gör det hela till en helhetsupplevelse.

SAMHÄLLSKRITIKEN FRAMGÅR TYDLIGT, och teman som migration, pengar och relationer

Inte något för den som förväntar sig något storslaget eller långdraget.

finns ständigt med som en röd tråd som följer dramat från början till slut.

Dessutom lyckas skådespelarna med att skickligt framföra både sina repliker och fylla ut dekorer och de många olika karaktärer som de spelar.

Pjäsen förblir dock kort med

scener som snabbt skiftar, och är därför inte något för den som förväntar sig något storslaget eller långdraget.

Istället förhåller sig *Gyllene draken* i allra högsta grad till den kalla verkligheten som vi européer lever i idag.

Léo Bewa

Play: Fantastisk dokumentär

10!

HUMAN
SVT Play och Youtube

SLÄPP ALLT I två timmar och titta på denna fantastiska dokumentär om vad det innebär att vara människa! Filmskaparen

Yann Arthus-Bertrands åker till världens alla hörn och spelar in berättelser om erfarenheter kring hur det är att vara människa.

Dokumentären ger perspektiv på kärlek,

lycka, hat, rädsla och vardagsliv och det finns mycket du kan relatera till och lära dig. Berättelserna blandas med vackra bilder och fin musik. Se den!

Victoria Gräns

Vi väntar på ...

SUITS

Vi väntar på nästa avsnitt av *Suits*! Senaste avsnittet slutade med en händelse som jag tror de flesta väntat på sedan första säsongen. En cliffhanger som serieskaparna tycker om att hålla i. Säsong 7 avsnitt 11 skulle komma ut i Januari 2018 men än har vi inte sett röken av den. Var är den? När släpps den? Vad kommer hända? Det verkar som om vi får suga på den karamellen ett tag till.

Victoria Gräns

Foto: Mille Sandström, Yann Arthus-Bertrands

Bra att hårlösa kroppen är en norm

”HÅR UNDER ARMARNA är tyvärr en deal-breaker för mig”. Efter att ha fått det här i ett meddelande försökte jag förklara för honom att hans rädsla för håriga armhålor är helt obefogad, att det endast är normer som fått honom att tro att det skulle vara sexigare med en hårlös kropp.

Han besvarade det med att säga att han tycker som han gör för att han ... tycker så.

Det han inte förstod var att våra preferenser inte beror på någon egen åsikt, utan snarare på ett samhälle fyllt med snäva normer som tjänar på att vi aldrig blir nöjda med hur vi ser ut.

ATT SOM KVINNA raka sin kropp började bli norm i 1940-talets USA, efter aggressiva reklamer som skambelade kvinnor som inte rakade sig. Att det fördubblade efterfrågan på rakningsprodukter var det nog inte så många som tänkte på – och kanske fortfarande inte gör.

Idag ses en hårlös kropp som något feminint, något oskuldsfullt, något rent. Vi har sett den glansiga kvinnan i underkläderreklamen i så många år att vi inte längre ifrågasätter om det verkligen är meningen att våra ben ska skina i solen.

VI HAR LÄRT oss att associera den rakade kroppen med kvinnlighet.

Sorgligt, kan en tänka. Glädjande, säger jag. För som med dom flesta av våra beteenden är detta inlärt, och går därför också att lära om.

Hårlöshet är inget som finns inpräntat i oss att vi ska gilla, även om en lätt kan tro det. Däremot finns ett begär av att passa in, och det enda som hjälper emot det är normkritik.

Att ständigt påminna sig själv (och andra) att det vi eftersträvar inte är av ett inre begär, utan av ett yttre krav.

Moa Nyström
om hårlösa normer

”Psst! Säg att kommunen betalar en del av lönen när du söker sommarjobb!”

Uppsala kommun vill att fler unga ska få jobb. Om du är folkbokförd här och går i 1:an eller 2:an på gymnasiet kan vi betala en del av din lön. Kolla på webbsidan.

www.uppsala.se/sommarjobb

☎ 018-727 16 17

✉ uppsalajobbar@upsala.se

uppsalajobbar

EN UNIK CHANS ATT FÅ INSPIRATION KRING DITT STUDIE- OCH YRKESVAL.

TÄVLING

PROVA-PÅ-YRKEN

UPPVISNING

STUDIE- OCH YRKESVÄGLEDNING

KONFERENSER

Under tre intensiva dagar erbjuds skolor och allmänhet att gratis få besöka Yrkes-SM i Uppsala för att få möjligheten att titta, fråga och själva få prova på olika yrken. Under Yrkes-SM tas de bästa av de bästa ut till Yrkeslandslaget och får representera Sverige i kommande Yrkes-EM och VM. Välkommen till Sveriges jobbigaste evenemang. YrkesSM.se

WorldSkills Sweden är ett trepartssamarbete mellan LO, Svenskt Näringsliv och staten genom Utbildningsdepartementet, Skolverket och Myndigheten för yrkeshögskolan.

Yrkes-SM

25-27 APRIL 2018 GRÄNBY SPORTFÄLT UPPSALA FRITT INTRÄDE YRKESM.SE #YRKESM

INITIATIVTAGARE

Skolverket

Regeringskansliet

Myndigheten för yrkeshögskolan

HUVUDSPONSORER

SPONSORER

LOKAL PARTNER YRKES-SM 2018

LOKALA SAMARBETSPARTNERS YRKES-SM 2018

